

KLAP II - KOBLINGEN

Fra beskyttet værksted til **rigtigt arbejde**

“Når nu Morten så gerne vil have et rigtigt arbejde i stedet for at være på beskyttet værksted”

Og det er billigere for samfundet...
hvorfor skal vi så ikke give ham
muligheden?

Indhold

1.0 Resume	3
2.0 Erfaringerne fra KLAP I	4
3.0 Visionen med Loven i forhold til virkelighedens verden	5
3.1 Intentionerne skal leves ud – det skylder vi alle	5
3.2 Billeder fra virkeligheden	6
Thomas vil være servicemedarbejder	6
At arbejde i et badeland er lykken.	6
4.0 Ikke flere undskyldninger	7
4.1 Hvad er et rigtigt job?	7
4.2 Lovgivningen på plads – utopien en mulig realitet.....	7
4.3 Personlig coach – vejen frem for mange udviklingshæmmede	8
4.4 Kan den unge klare sig på arbejdsmarkedet?.....	8
5.0 Kommunal suboptimering	9
5.1 Hvorfor vælge det dyreste, når det billigste i mange tilfælde er bedre?	9
5.2 Samfundsøkonomien, den personlige udvikling går hånd i hånd som vindere	9
5.3 Negativ kommunal afdelingsoptimering – et eksempel.....	11
6.0 KLAP II – Koblingen	13
6.1 Formål	13
6.2 Delmålsætninger	13
6.3 Målgruppen for projekt KLAP II – Koblingen vil være	14
7.0 KLAP II – Koblingen – sådan gøres det	15
8.0 Danmark anno 2015	16
9.0 KLAP II – budget	17

1.0 Resume

KLAP II - KOBLINGEN

Koblingen er fase 2 i Landsforeningen LEVs KLAP projekt. Målet med projektet er at vise, hvordan der kan skabes sammenhæng fra folkeskole over den særlige tilrettede ungdomsuddannelse til et voksenliv for udviklingshæmmede mennesker uden for de beskyttede værksteder. I al enkelthed handler projektet om at visualisere de visioner, som Folketinget havde i forbindelse med vedtagelsen af lov om ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov.

KLAP II - Koblingen skal via rådgivning og vejledning vise, at der er et alternativ til et voksenliv på et beskyttet værksted. Vi vil i projektet vise den enkelte kommune, og det enkelte menneske med udviklingshæmning, hvordan der kan skabes sammenhæng mellem den særlige ungdomsuddannelse og et skånejob på det ordinære arbejdsmarked til gavn for både borgeren og for samfundet. Målet er at give udviklingshæmmede en reel mulighed for at vælge et skånejob¹ på det ordinære arbejdsmarked frem for aktivering på et beskyttet værksted.

---

¹ Skånejob, er en betegnelse for et særligt tilpasset job på det ordinære arbejdsmarked. Tidligere har skånejob været kaldt "1/3 stilling, skånejob", og i dag kaldes det job med løntilskud til personer der modtager fortidspension. Skånejob er hjulmet efter Lov om aktiv beskæftigelsesindsats. For nemheds skyld fastholdes begrebet skånejob.

2.0 Erfaringerne fra KLAP I

Landsforeningen LEV startede i april 2009 KLAP-projektet, hvor tre KLAP-konsulenter informerer udviklingshæmmede, de pårørende, UU-vejlederne og virksomhederne om, hvordan det er muligt at tilrettelægge et uddannelsesforløb, der kombinerer undervisning og praktik på virksomheden. Ambitionen er, at det særligt tilrettelagte uddannelsesforløb resulterer i et skånejob på det ordinære arbejdsmarked – er det tilfældet, er KLAP-projektet en succes.

De tre KLAP-konsulenter har talt med mere end 100 UU-vejledere, de har været involveret i udviklingen af mere end 100 individuelle uddannelsesplaner, og de har skabt 40 praktikpladser, hvoraf mindst halvdelen har potentiale til efterfølgende at blive varige skånejobs.

Det er flot, men langt fra godt nok. Landsforeningen LEV må erkende at der er strukturer, som i mange tilfælde blokerer for, at de nye muligheder udnyttes. KLAP-konsulenterne må ofte engagere sig meget i de konkrete enkeltsager, så der skabes et match mellem den unge, uddannelsen og arbejdspladsen – eller helt banalt for at få de kommunale afdelinger til at mødes for i fællesskab at finde den samlet set bedste løsning. Således har KLAP-konsulenterne ved flere lejligheder fungeret som mediatorer mellem handicapafdeling, uddannelsesafdeling og det kommunale jobcenter.

3.0 Visionen med Loven i forhold til virkelighedens verden

3.1 Intentionerne skal leves ud – det skylder vi alle

Intentionen i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov er klar: Alle skal have adgang til en ungdomsuddannelse. Loven har nu virket i godt tre år. Den har i særdeleshed været en succes for sent udviklede, der virkelig har oplevet et kvalitetsmæssigt løft i deres uddannelse. Et løft, som unge udviklingshæmmede ikke har oplevet i samme grad. Udviklingshæmmede får i dag generelt ikke et individuelt tilpasset tilbud, men noget der minder om en standardvare á la den gamle amtslige, vidtgående specialundervisning.

Forudsætningen for, at loven skulle slå igennem med fuld effekt, var, at Ungdommens Uddannelsesvejledning skulle skrive de bedste individuelle uddannelsesplaner. Ingen tvivl om, at UU-vejlederne mange steder har gjort en helhjertet indsats, men desværre er UU-vejlederne alt for ofte blevet mødt med uvilje fra kommunerne, som eksempelvis har argumenteret med, at planerne har været for dyre, at undervisningen skal foregå i et specielt, kommunalt center, eller at den unge er for dårlig til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Fælles for disse udsagn er, at de virker mod intentionen i lovgivningen. UU-vejlederne mangler nogle spydspidser, der kan gå forrest og fortælle, hvordan tingene hænger sammen, og om at muligheder, lovgivningen hjemler er reelle. I det seneste år har Landsforeningen LEVs KLAP-konsulenter i mange tilfælde løst denne opgave, men KLAP projektet er ikke landsdækkende, og ressourcerne i projektet er primært gået til oplysning, og derfor er de opnåede resultater ikke så store som der potentielt er mulighed for. Dette fordrer et omfattende engagement i et stort antal enkeltsager og dermed flere ressourcer.

3.2 Billeder fra virkeligheden

Thomas vil være servicemedarbejder

Thomas er i gang med sin ungdomsuddannelse. Thomas har sammen med KLAP konsulent og hans lærer talt om muligheden for en praktik i et supermarked. Thomas har på projekt KLAPs hjemmeside set en video om, hvad det vil sige at være flaskedreng. Senere har Thomas været i 14 dages praktik hos Super Best i Vejlbj.

Da Thomas skulle starte i praktik i flaskeafdelingen, var det simpelthen så spændende for ham, at han nærmest ikke lukkede et øje natten før. Thomas skulle kun arbejde om eftermiddagen, når flaskemaskinen kører. Thomas har lært, at der findes mere end 60 forskellige flasker, som skal sorteres i kasser. Nu ved Thomas, at han ikke skal på beskyttet værksted, han vil gerne arbejde i en butik.

At arbejde i et badeland er lykken.

Torben var i gang med en ungdomsuddannelse, men der manglede noget for at få det til at virke. Torben har altid været glad for bevægelse og sport, og det var derfor nærliggende at etablere en praktik i Skive Badeland. Badelandets daglige leder Kim påtog sig selv opgaven, og der opstod hurtigt en slags venskab mellem de to. Torben har

fået mange ansvarsområder indenfor rengøring, oprydning, servicering, men han hjælper også til med slet og ret at passe på de mange børn som kommer i svømmehallen. Det har udviklet sig sådan, at Skive Badeland nu har tilbudt Torben ansættelse i et Skånejob, når han afslutter sin ungdomsuddannelse.

Dette er bare to eksempler på, at mennesker med udviklingshæmning kan få et skånejob på det ordinære arbejdsmarked. Med KLAP II – Koblingen vil antallet af sådanne succes historier stige markant, da projektet ved at gå ind i et stort antal enkelt sager vil føre til, at de kommunale barrierer nedbrydes.

4.0 Ikke flere undskyldninger

Den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse er meget præcis, idet loven beskriver, at formålet med ungdomsuddannelsen er at forbedre den unges muligheder inden for de personlige, de sociale og de faglige kompetencer. Landsforeningen LEVs dialog med unge udviklingshæmmede viser, at der særligt er to ting, de ønsker: De vil gerne have en sød kæreste, og rigtig mange af dem vil gerne have et rigtigt job.

4.1 Hvad er et rigtigt job?

Der eksisterer ikke nogen universel definition på, hvad der er et "rigtigt job", men igen viser vores dialog med de unge udviklingshæmmede, at det alligevel ikke er så svært at fastlægge endda. En overvejende del af gruppen fortæller, at rigtigt arbejde ikke foregår på et beskyttet værksted, men 'ude i samfundet'. De ved, at det at *arbejde* er en af samfundets bærende værdier. Det ved de, fordi de ligesom vi andre tit bliver spurgt om, hvor de arbejder. I forlængelse heraf ved udviklingshæmmede selvfølgelig også, at der er mere prestige i at arbejde uden for de beskyttede værksteder. Og der eksisterer både gode og værdifulde alternativer til beskyttede værksteder. Så hvorfor ikke udnytte de muligheder, der er for, at den unge generation af udviklingshæmmede kan få et rigtigt job?

4.2 Lovgivningen på plads – utopien en mulig realitet

Indtil for få år siden var det en ren drøm for mange at få et rigtigt job. Drømmen var fyldt med mange vanskeligheder og barrierer, men heldigvis ændrede Folketinget lovgivningen² og fjernede dermed flere barrierer, så det nu er mere realistisk, at udviklingshæmmede får job uden for de beskyttede værksteder.

99,9 pct. af de udviklingshæmmede modtager førtidspension, og dermed har de mulighed for at kunne få et skånejob. En væsentlig forskel på at være medarbejder på et beskyttet værksted og være i skånejob er, at det er et rigtigt job, og at man i skånejobbet får en løn på ca. 20-30 kr. pr. time plus pension, mens man i de beskyttede værksteder får en mindre arbejdsdusør. Der bliver dermed et større skattegrundlag samtidig med, at kommunen ikke skal betale omkring 180.000 kr. for en beskyttet værkstedsplads.

---

² Lov om aktiv beskæftigelse, job med løntilskud for borgere, der modtager førtidspension. Lov om personlig støtte til person i job med løntilskud. Lov om Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov

4.3 Personlig coach – vejen frem for mange udviklingshæmmede

Mange mennesker med udviklingshæmning kan uden vanskeligheder løfte en bred vifte af funktioner på en arbejdsplads, men generelt er deres sociale kompetencer mindre end hos andre. Vi kan alle 'træde forkert', men nu er der mulighed for at sikre, at færre udviklingshæmmede gør det. Det kan – jf. Folketingets lovgivning – ske via en personlig assistent, som i praksis og handling viser den udviklingshæmmede, hvordan man begår sig på arbejdspladsen. Virksomheden får betaling for at stille denne støtteperson til rådighed, og mange arbejdspladser har benyttet denne mulighed til at udpege en seniormedarbejder, der gerne ville trappe ned, til at være personlig assistent. Virksomhederne vil gerne beholde de pågældende medarbejderes kompetencer, samtidig med at de har ønsket at ansætte en udviklingshæmmed kollega. På den måde har seniormedarbejderen fået sit ønske om at fortsætte i arbejde opfyldt, den udviklingshæmmede har udskiftet det beskyttede værksted med en regulær arbejdsplads, og virksomheden får udført en række funktioner, den ellers ikke ville have fået udført, da det ville være for løntungt at oprette et ordinært job.

4.4 Kan den unge klare sig på arbejdsmarkedet?

Ingen ønsker, at det skal gå skidt for nogle, og allerhelst vil vi se, at det går godt for alle. Det er derfor heller ikke overraskende, at forældre ofte udtrykker bekymring for, om den unge udviklingshæmmede vil trives på det ordinære arbejdsmarked. Denne bekymring er helt naturlig og forståelig. Desværre har vi danskere en kedelig tendens til at huske de dårlige historier. Der har været udviklingshæmmede, der ikke kunne klare et skånejob. Der har været udviklingshæmmede, der er blevet mobbet. Og der har været udviklingshæmmede, der har været ked af det. Men heldigvis er det undtagelsen. Langt de fleste klarer sig godt. En pige, der er udviklingshæmmed, fortalte engang på en konference, at "vi kan 30 % mere, end mor og far tror!"

5.0 Kommunal suboptimering

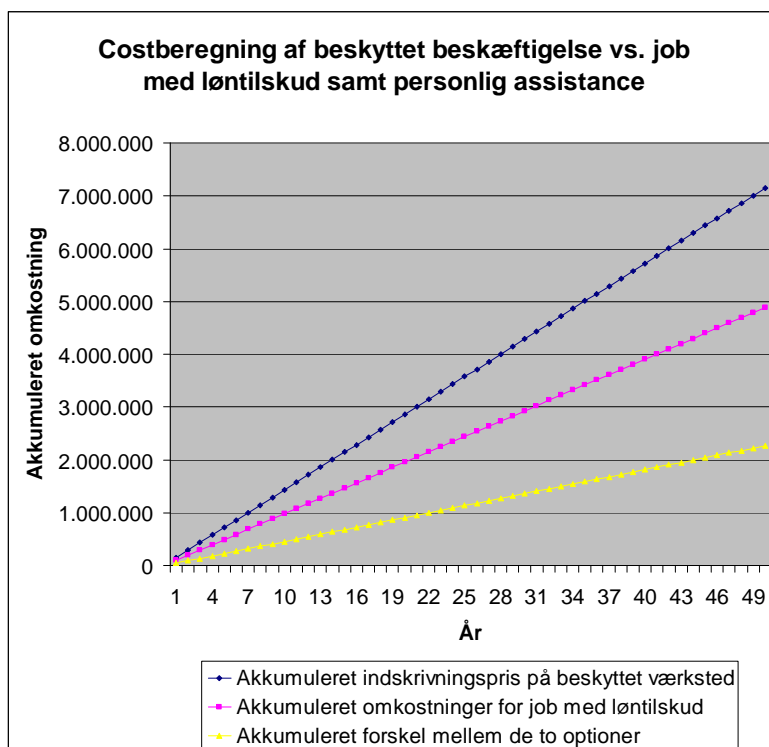
5.1 Hvorfor vælge det dyreste, når det billigste i mange tilfælde er bedre?

Det danske samfund er kendt for sit høje velfærdsniveau, og vi skal være glade for at leve i et så rigt samfund. Men vi skal engang imellem spørge, om vi kan gøre det endnu bedre. I dag er omkring 8.900 udviklingshæmmede mennesker beskæftiget på de beskyttede værksteder landet over, og dette niveau har i mange år været rimeligt konstant. De beskyttede værksteder er et gode i velfærdsstaten, da samfundets allersvageste dermed får noget at bedrive i hverdagen. Vi skal ikke afskaffe den beskyttede beskæftigelse, men det må være ambitionen, at så mange som muligt af de, der ønsker det, kan få et skånejob på det ordinære arbejdsmarked. Det vil give en større velfærd, og så er det en god forretning.

5.2 Samfundsøkonomien, den personlige udvikling går hånd i hånd som vindere

Vi kender godt kommunernes økonomi. Vi hører, at de økonomiske bånd strammer. Derfor drejer det sig her, som i enhver anden husholdnings-, virksomheds- eller samfundsøkonomi, om at lave sunde investeringer, der skaber bedre ballast i det lange løb.

Landsforeningen LEV har lavet en yderst konservativ analyse af kommunens udgifter og forskellen mellem en voksen udviklingshæmmet på beskyttet værksted (Serviceovens § 103) kontra skånejob på det ordinære arbejdsmarked.

Analysen viser, at kommunen over et arbejdsliv kan spare godt to mio. kr. for hver udviklingshæmmet borger, der udskifter det beskyttede værksted med et skånejob. Lykkes det yderligere at konvertere en del af 8.900 beskyttede værkstedspladser til skånejob vil der yderligere kunne opnås en potentiel besparelse på op til ca. 300 mio. kr.

Den økonomiske analyse er baseret på følgende:

- En borger, der – fra det 19. år til han/hun fylder 60 år – har en 37 timers arbejdsuge.
- Borgeren er tilkendt førtidspension, men værdien heraf indgår ikke i analysen, idet den er den samme uanset beskæftigelsessted.
- Det beskyttede værksted er sat til en gennemsnitlig udgift på 140.000 kr. om året.
- Ved skånejob er der indregnet et støttebehov på 20 timer, hvor løn til personlig assistent er takseret til 113 kr. i timen.
- Løntilskuddet fra kommunen til borgeren er 20 kr. i timen, mens arbejdsgiveren betaler 30 kr. i timen.
- Både borgerens og den personlige assistents skatteprocent er sat til 40.
- Der er herudover afsat to timer per uge i gennemsnit til ekstern opfølgning, hvilket for de fleste, og for det meste, er helt urealistisk højt sat. Der kan dog i perioder være behov for en tæt opfølgning. De to timer pr. uge bidrager således til, at analysen er meget konservativ.

Der er således rigtig mange gode grunde til at arbejde for, at de udviklingshæmmede, der ønsker det og magter det, får opfyldt deres ønske om et skånejob på det ordinære arbejdsmarked.

Ikke alle udviklingshæmmede kan magte et skånejob, men dem, der kan, skal vel også? Det er både samfundsøkonomisk det klogeste, og samtidig bygger det på grundprincippet om, at rettigheder og pligter følges ad, ligesom det imødekommer de udviklingshæmmedes reelle ønsker om et regulært arbejde.

5.3 Negativ kommunal afdelingsoptimering – et eksempel

Som beskrevet er der rigtig god grund til at tænke holistisk – med et fælles perspektiv, men desværre sker det ofte, at den enkelte kommunale afdeling forsøger at optimere sin økonomi, hvorved kommunen i samlet set får suboptimeret sin økonomi.

Ole er 18 år, og udviklingshæmmet. Han vil gerne i gang med en særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse. Han har en drøm om at blive pedelmedhjælper henne på skolen.

Hvis tingene blev gjort rigtigt, ville forløbet være således:

UU vejledningen ville sammen med Ole og hans forældre skrive en uddannelsesplan, hvor man tog højde for Oles udviklingshæmning, samtidig med der blev indlagt, at man måske skulle lære at gå med en fejetraktor, lære at kende forskel på forskellige type af maling der bruges i daglig vedligeholdelsesopgaver. Uddannelsesplanen kunne yderligere udbygges med, at Ole gerne vil flytte hjemmefra, måske til et bofællesskab, samtidig med han har brug for at lære om personlig hygiejne. Uddannelsesvejlederen ville skrive planen således, at Ole ville være lidt på en skole og lære nogle af de basale færdigheder, derefter ville uddannelsesvejlederen lave planen, så Ole kunne modtage hovedparten af undervisningen på skolen sammen med pedellen. Uddannelsesvejlederen ville foreslå, at Ole også fik noget bo- og pengetræning, måske på en højskole. Oles sagsbehandler i kommunen ville kunne se, at Ole med denne plan ikke behøvede et beskyttet værksted, og ville gå i gang med at indstille Ole til førtidspension. Det kommunale jobcenter ville melde sig på banen og gå i gang med at forberede sagsforløbet om et skånejob. På den måde ville alle arbejde i samme retning. Ole ville få et godt tilbud og en fremtid. Kommunen ville mindst have reduceret sine fremtidige omkostninger med 2 mio. kr.

Sådan er virkeligheden bare ikke. Ole vil med stor sandsynlighed ikke opleve at få en uddannelsesplan som beskrevet oven for. Ole vil blive tilbudt at modtage al sin undervisning på det tidligere specialundervisningscentre for voksne, og praktikken vil med stor sandsynlighed blive henlagt til et beskyttet værksted. Ole vil under uddannelsen blive tildelt kontanthjælp. Når uddannelsen er færdig, vil Ole komme på et beskyttet værksted, hvis ikke han skal igennem et pensionsafklaringsforløb, hvor det skal fastslås, at han ikke vil kunne have et almindeligt

job. Kun vis Oles forældre eller nogle andre banker i bordet og fastholder, at der skal være et alternativ til det beskyttede værksted, kan Ole være heldig, at der sker noget.

Oles eksempel er desværre langt fra hverken urealistisk eller enestående. Det bliver således, fordi UU vejlederen presses til at lave den billigste plan set med Skoleforvaltningens øjne. Jobcenteret går ikke ind i arbejdet, fordi der ikke er noget krav om det. Handicapafdelingen vil ikke bevillige botræningensdelen, for Ole bor jo hjemme og er ikke umiddelbart socialt truet, hvorfor der ikke er noget krav om, at de skal handle. Resultatet er, at hver af de kommunale afdelinger mener at have sparet penge, men samlet set er resultatet et andet: Der er med stor sandsynlig tilført kommunen en udgift på op mod 2 mio. kr. over den enkelte udviklingshæmmedes arbejdsliv. Dette kan også illustreres med: Når en kommune beregner, at den rigtige uddannelsesplan giver en merudgift på måske 500.000 kr., skal den ikke blive afskrækket - den rigtige uddannelsesplan fører til job på det ordinære arbejdsmarked og efter fire år har kommunen sparet et beløb, der overstiger merudgiften til uddannelsen.

6.0 KLAP II – Koblingen

Der kan være mange årsager til suboptimering, og i kommunale sammenhænge er det desværre ikke et nyt fænomen – men sådan behøver det ikke at være. Kommunerne har brug for - med virkelighedens eksempler – at se, at det kan gøres anderledes. Der er brug for, at nogle kommer og viser, hvordan det gøres rigtigt. Det burde ikke være nødvendigt, men desværre viser erfaringerne noget andet. KLAP II - Koblingen skal over en periode på tre år ud i alle kommuner, og de skal med udgangspunkt i den enkelte udviklingshæmmede vise, hvordan tingene kan gøres. Kun ved eksemplets magt kan den nødvendige forandring skabes. Herefter må det være op til kommunerne at gribe bolden.

6.1 Formål

Overordnet målsætning med projektet KLAP II Koblingen er

- I perioden 2011 til 2014 skal alle unge udviklingshæmmede i folkeskolens afgangsklasser modtage information og vejledning om deres muligheder, herunder hvordan lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov kan anvendes optimalt. Informationen skal i videst muligt omfang formidles af andre unge udviklingshæmmede via besøg i afgangsklasserne
- Af de 675 unge udviklingshæmmede, der hvert år i perioden 2011 til 2014 bliver færdige med den særlige ungdomsuddannelse, skal mindst 100 hvert år søges koblet til det ordinære arbejdsmarked via et skånejob. Ligeledes skal projektet via en opsøgende indsats give de voksne udviklingshæmmede, der befinder sig på beskyttede værksteder, information og vejledning om, at de også har mulighed for at komme i skånejob på det ordinære arbejdsmarked. Målsætningen er, at 300-500 udviklingshæmmede, der har mulighed for at arbejde i skånejob, i videst mulig omfang er tilknyttet det ordinære arbejdsmarked ved projektets afslutning.

6.2 Delmålsætninger

- At Informere forældre til unge udviklingshæmmede om "brobygningsforløbet" fra folkeskole over ungdomsuddannelse og til voksenlivet. Der skal også for udviklingshæmmede skabes helhed.
- Kommunerne vil i en treårig periode have mulighed for at trække på KLAP-konsulenterne for i praksis at få demonstreret, hvorledes man via samarbejde og koordination kan flytte udviklingshæmmede fra et passivt forsørgelsesgrundlag til et

delvist aktivt forsørgelsesgrundlag via skånejob. Dette giver et liv med reel anerkendelse og giver faktisk en kommunal besparelse.

- Der skal via tre-fire forskellige forsøgsmodeller findes måder, der tilskynder de kommunale jobcentre til aktivt at arbejde for at bremse tilgangen til de beskyttede værksteder og i stedet etablere skånejob på det ordinære arbejdsmarked.
- At overbevise forældre til unge med udviklingshæmning om, at der er reelle alternativer til beskyttede værksteder. Myterne skal aflives. Myter om, at udviklingshæmmede ikke kan, at de bliver ensomme, at de bliver mobbet osv.
- Det er målsætningen, at mindst 50 % af landets kommuner skal indtænke unge med udviklingshæmning i erhvervspolitikken, hvilket vil være en femdobling i forhold situationen i 2009 jævnfør en rapport fra SFI om den beskyttede beskæftigelse.
- Stop for udbygning af beskyttede værksteder

6.3 Målgruppen for projekt KLAP II – Koblingen vil være

- Unge udviklingshæmmede, der er på vej ud af folkeskolen, og som skal have planlagt et individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb i regi af ungdomsuddannelse for unge med særlige behov
- Unge udviklingshæmmede der er i gang med ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som har ønske om, at deres undervisning knyttes an til et praktikforløb med mulighed for ansættelse i skånejob efter end uddannelse.
- Unge udviklingshæmmede, der har gennemført ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, og som ønsker at fremtiden skal være andet et beskyttet værksted.
- Voksne udviklingshæmmede der allerede er placeret på et beskyttet værksted, men som ønsker et skånejob på det ordinære arbejdsmarked.

Hvert år vil ca. 675 unge udviklingshæmmede blive færdig med ungdomsuddannelsen, og skønsmæssigt ved vi, at ca. 1/3 ønsker et rigtigt arbejde i stedet for et tilbud på et beskyttet værksted. På de beskyttede værksteder landet over er det ca. 1/5, der ønsker muligheden for at få et skånejob.

7.0 KLAP II – Koblingen – sådan gøres det

Baseret på erfaringerne fra KLAP I, udvides korpset af opsøgende KLAP-konsulenter til ti personer, der fordeles med to pr. region.

KLAP konsulenterne vil have følgende opgaver

- Skrive informationsmateriale
  - Om hvordan man kan komme videre fra folkeskole til ungdomsuddannelse
  - Om hvordan ungdomsuddannelsen kan bruges som "drømmefanger" for den unge
  - Om hvordan man med ungdomsuddannelsen i hånden kan komme videre til voksenlivet
  - Om hvordan man i kommunerne kan tilrettelægge forløbet så alle bliver vindere
- Være sparringspartner i forhold til formulering af individuelle uddannelsesplaner til brug for den unge i forhold den særlige ungdomsuddannelse
- Være vejledende for forældre og unge der ønsker at klage til klagenævnet vedrørende den vidtgående specialundervisning, hvis undervisningstilbuddet ikke matcher det, som er beskrevet i den individuelle uddannelsesplan.
- Være sparringspartner/mediator for kommunerne i en treårig periode, hvor de via faktiske sager demonstrerer, hvorledes man via samarbejde og koordination kan flytte udviklingshæmmede fra et passivt forsørgelsesgrundlag til et delvist aktivt forsørgelsesgrundlag via skånejob – til et liv med reel anerkendelse.
- Opsamle viden om forskellige kommunale samarbejdsmodeller, så der ved projektets afslutning kan fremlægges tre-fire forskellige måder at organisere det kommunale arbejde i forhold til udviklingshæmmede, således at skånejob bliver en reel mulighed for flest mulige.
- Deltage i 'forældremøder' mm. For at overbevise forældre til unge med udviklingshæmning om, at der er reelle alternativer til beskyttede værksteder.
- Opsamle de gode historier.
- Bagstopper for forældre i forbindelse med etablering af skånejob. Bagstopperen er en, man altid kan gå til, når man som forældre bliver usikker og utryg i processen.
- Oprettelse af en 'mytebank'. Myterne skal aflives. Myter om, at udviklingshæmmede ikke kan, at de bliver ensomme, at de bliver mobbet osv.
- Direkte dialog med de kommunale beskæftigelsesudvalg, for herigennem at påvirke

udviklingen, så udviklingshæmmede i fremtidige strategier tænkes ind i den kommunale erhvervs politik.

8.0 Danmark anno 2015

KLAP ikke skal fortsætte i al uendelighed. KLAP projektet skal kun i en periode fungere som "vejviser" og opsamle de gode eksempler. Målsætninger er, at kommunerne med KLAP projektet får den viden, der skal til for, at opgaverne herefter kan varetages betryggende i det kommunale system.

Vores drøm og håb til Danmark 2015 er, at kommunerne har lært at se holistisk på mennesker med udviklingshæmning. Og ja, i Landsforeningen LEV mener vi, at det er et velfærdsgode, hvis vi giver udviklingshæmmede plads på det ordinære arbejdsmarked, når de både kan og vil yde en indsats.